

BORBA ZA DEMOKRATIČNI MIR IN MEDNARODNO SODELOVANJE

Sovjetski predlog o omejitvi oborožitve ustreza živlenskim interesom Združenih narodov

Moskva, 5. januarja. (Tass.) Komentar »Pravde« Viktorov piše o predlogu sovjetskega predstavnika v Varnostnem svetu Andreja Gromika glede osnutka sklepa, ki ima namen pospešiti popolnitev sklepa Generalne skupščine o splošni regulaciji in omejitvi oborožitve: »Iniciativa, ki jo je zopet pokazala sovjetska vlada, prinaša o njeni stalni želji, da se ustvarijo vsi potrebni predpogoji za organiziranje trdnega in stalnega mira.

Sovjetski predlog se popolnoma sklada z vztrajno politiko Sovjetske zveze, politiko borbe za demokratičen mir na osnovi sodelovanja med enakopravnimi narodi. Popolnoma ustreza živlenskim interesom Združenih narodov, ki so svo-

jo voljo do miru tako jasno izrazili s soglasnim glasovanjem za resolucijo o splošni regulaciji in omejitvi oborožitve.

Ne moremo si kaj, da nas ne bi presenetilo zadržanje tistih članov Varnostnega sveta, ki so izjavili, da bi raje diskutirali o resoluciji Generalne skupščine in ne o sovjetskem predlogu. Tako protipostavljanje je popolnoma napačno in ga je mogoče razložiti samo z željo zmanjšati važnost sovjetskega predloga. Popolnoma očito je, da je sovjetski predlog neločljivo povezan z resolucijo Generalne skupščine in predstavlja korak naprej na poti, ki jo je slednja začrtala.

Diskusijo o sovjetskem predlogu so odložili do prihodnjega sestanka Var-

nosnega sveta. Že sedaj je mogoče videti, da bo postal predmet živahne diskusije. Bogate izkušnje preteklega leta kažejo, da če so bili storjeni prvi koraki za udržitveni mir, če je organizacija ZN dosegla nekatere uspehe, ti uspehi niso bili doseženi na lahek način, temveč kot rezultat trde in naporene borbe, s premagovanjem odpora tistih skupin v ZDA, Veliki Britaniji in številnih deželah pod njihovim vplivom, ki hočejo preudicirati stvari miru in izpodkopati mednarodno sodelovanje. Kljub temu je možnost takega sodelovanja, seveda če so dani gotovi pogoji, praktično dokazalo delo Sveta zunanjih ministrov in rezultati newyorškega zasedanja Generalne skupščine ZN.

Grška demokratična armada razrušila most na cesti Atene—Solun

Atene, 5. jan. Kakor poroča Reuter, so spustile sile demokratične armade v zrak betonski most, ki je 5 milj južno od Elasona v južni Tesaliji, na cesti Atene—Solun.

Ker je ta most porušen, je nastala resna ovira za zvezo med rednimi grškimi silami v Larisi in silami, ki so severovzhodno od Olimpa.

FAŠISTIČNA GRČIJA ognjišče agresije na Balkanu

Sofija, 5. jan. Dopisnik Tanjuga poroča: List »Rabotničesko delo« komentira grško monarhofašistično kampanjo proti Bolgariji. Jugoslaviji in Albaniji pred pričetkom dela ankete komisije Varnostnega sveta. V članku je poudarjeno dejstvo, da so mnogi tuji novinarji, ki so obiskali Grčijo, večkrat demantirali grške laži, ki imajo namen odvračati pozornost svetovnega javnega mnenja od pravega vzroka sedanega položaja v Grčiji.

List citira med drugim del članka francoskega novinarja Rogera Greniera, v katerem je med drugim rečeno: Grška izjavanja na meji Bolgarije, Jugoslavije in Albanije, kakor tudi izjavanja generala Papanikolau jasno dokazujejo, da je monarhofašistična Grčija ognjišče napadalnosti na Balkanu in ovira za dobre sosedne odnose med balkanskimi narodi.

List obsoja stališče bolgarske opozi-

LA GUARDIA RAZKRINKUJE PROTIPOLJSKO KAMPANJO

Poljska ima vso pravico urediti notranje zadeve brez zunanjega vmešavanja

New York, 5. jan. (Tass.) Komentar lista »PME«, bivši direktor UNRRA-e La Guardia, ostro kritizira ZDA in Veliko Britanijo zaradi »neumestnih, nepotrebnih in neupravičenih« protestov poljski vladi v zvezi z volitvami na Poljskem. Poudarja, da skušajo pogoste napačne informacije zatemniti dejstvo, da so vse glavne poljske stranke zastopane v koalicijski vladi, izjavlja La Guardia, da je bila kljub zatrdilom iz diplomatskih virov začasna vlada zelo efektivna in da je dosegla velik napredek v obnovi dežele.

La Guardia svari pred sedanjo intenzivno protipoljsko propagando in zahteva prijateljske odnose. »Sedaj ni čas za to, da bi ustvarjali trenja in netilj sovražstvo proti poljskemu ljudstvu.«

La Guardia razkrinkuje propagando, češ da volitve ne bodo predstavljale izraza ljudske volje in poudarja, da je po poljskem volivnem zakonu imenovanje neodvisnih kandidatov lažje kot v državi New York. Pisec pravi, da je pričakovati, da bo Mikolajczyk osporaval volitve zaradi izstopa iz koalicije. »Mislim, da je temu vzrok samo zunanji pritisk na Mikolajczyka. Na Poljskem so spletkarili diplomatski predstavniki.

Vedno sem trdil, da bi bilo mnogo bolje, če bi se poslanki zanimali za

interese svoje lastne dežele namesto, da bi se vmešavali v politiko dežele, kjer so akreditirani. Stabilitet na Poljskem je potrebna za mir v Evropi. Poljska ima pravico urediti lastne notranje zadeve brez zunanjega vmešavanja. — Poljsko ljudstvo je odločno ustanoviti demokratično obliko vlade.«

Volivni fond poljske delavske partije narasel na 50 milijonov zlotov

Varšava, 5. jan. Tass poroča: Politične stranke na Poljskem so začele zbirati sredstva za svoje volivne fonde. Poljska delavska partija je v tem dosegla velike uspehe in je njen volivni fond prejel 50 milijonov zlotov. V volivni fond poljske delavske partije pošiljajo denarne prispevke ne samo člani partije, ampak tudi najrazličnejši krogi poljske javnosti — kmetje, znatniki, strokovnjaki, obrtniki in trgovci.

Prebivalstvo šlesko-dombrowskega vojvodstva je zbralo za volivni fond te partije 8,5 milijonov zlotov. Prebivalstvo lodzkega vojvodstva nad 6 milijonov, poznanskega 5,6, primorskega okrog 5,5, varšavskega 4,5 milijonov itd. Prebivalci Varšave so izročili volivnemu fondu Poljske delavske partije 5,8 milijonov zlotov.

so prevalele samo pol poti. Zveza med Hanbjem in Hai-phongom je prekinita s številnimi zaprekami in mimijskimi polji, ki so jih postavili Vietnamci.

V mestu Hue vietnamsko topništvo še nadalje obstreljuje francoske položaje.

AFP poroča, iz Vietnama, da vietnamske čete še vedno držijo svoje položaje v južnem Hanoju. — Mnogo francoskih vojakov je padlo pri napadu na vietnamske barikade v južnem Hanoju. V vesti je nadalje rečeno, da so v torek 4 francoska letala bombardirala severna predmestja Hanoja in da so bile pri tem bombardiranju žrtve žene in otroci.

Montgomery odpotoval v Moskvo

London, 5. jan. Reuter poroča, da je šel britanskega imperalnega generalnega štaba feldmaršal lord Montgomery z letalom odpotoval v Moskvo na vabilo maršala Aleksandra Vasiljevskega, šefa sovjetskega generalnega štaba, čigar gost bo Montgomery. V Montgomeryjevem spremstvu je njegov osebni štab; skupaj z njim je odpotoval tudi polkovnik Gorškov, sovjetski vojaški ataše v Londonu.

Pred odhodom z letališča je dal feldmaršal Montgomery naslednjo izjavo:

»Potujem v Rusijo kot vojak. Želim dati priznanje sovjetski armadi, tej veliki in močni armadi, ki je med vojno mnogo doprinesla k zmagi zavezniškov nad osjo. Želim navezati prijateljske stike s sovjetsko armado in upam, da bo posledica tega prijateljstva medsebojno razumevanje in zaupanje. Upam, da bodo dobri odnosi koristni za nas vse.«

Na kraju je Montgomery izrazil svoje veselje, da se bo v Moskvi ponovno sešel z mnogimi sovjetskimi generali, s katerimi je med vojno navezal prijateljstvo.

Kampanja za revizijo ameriške delavske zakonodaje

Washington, 5. jan. AP poroča, da se je v petek, 5. t. m., začela kampanja za revizijo delavske zakonodaje v ZDA. S tem je bil odprt 80. kongres.

Senator Howard Smith (demokrat iz Virginije) je predložil zakonski načrt za »novo politiko dela«, ki je naperjena proti sklepanju kolektivnih pogodb in proti sovražnemu organiziranju delavstva. Hkrati predvideva Smithov zakonski načrt tudi prepoved pravice delavcev do stavke.

Protibritanske akcije v Palestini

Jeruzalem, 5. jan. Reuter poroča, da se v Palestini že dva dni vodijo protibritanske akcije. V bližini Tel Aviva sta naletela dve jeepa na skrite mine, pri čemer je bilo ranjenih 8 britanskih padalcev. Vojaki 6. padalske divizije so s tem v zvezi preiskali 5 področja v okolici Tel Aviva, kjer so mislili, da se skrivajo izvršilci tega dejanja. Artilerija so 54 oseb.

Število žrtev britanske vojske in policije se je zvišalo na 17 oseb. Britanski vojaki morajo nositi orožje in po ulicah mesta hoditi po najmanj dva skupaj.

Napadi na britanske čete v Palestini

Jeruzalem, 5. jan. Kakor poroča United Press, se vršijo po vsej Palestini napadi na britanske vojaške enote v Jeruzalemu, Tel Avivu, Haifi, Tiberisu in Haderu.

Reuter poroča, da je bil izvršen napad na britanske oborožene sile v dolžini 100 milj.

Reuter nadalje poroča, da sta bila v Tel Avivu napadena s avtomatičnim orožjem britanski policijski in vojaški stan in da se vodi med četami in poroženimi židi poulične borbe. V Haderu v severni Palestini so napadli vojaško gasilsko postajo v britanskem vojaškem taborišču.

United Press prenaša vest agencije Exchange Telegrapha iz Tel Aviva, po kateri so se vodile večeraj v središču Tel Aviva ogorčene borbe. V vesti je rečeno, da so v mestu in izven mesta prekinjene vse telefonske proge. Javljajo tudi o napadu na stražo, ki je čuvala železniško progo.

Po uradnem poročilu iz Jeruzalema — javlja Reuter — je večeraj naletel nek britanski kamion v Haifi na mino. Ob tej priliki sta bila ranjena dva britanska vojaka.

IZ DANAŠNJE ŠTEVILKE:

Sovjetski predlog o omejitvi oboroževanja. — Pokrajinski odbor Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško maršalu Titu.

Razprava proti vohunski skupini Stefanoviča in Trifunoviča zaključena. — Zgodovinski dokument partizanske borbe na Slovenskem Koroškem.

Zasedanje skupščine Fizkulturne zveze Slovenije. — S pravičnim zbiranjem svinjskih kož bomo podpirali našo uenjarsko industrijo.

Pokrajinski odbor Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško maršalu Titu

Celovec, 5. januarja. Pokrajinski odbor Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško je poslal predsedniku vlade FLRJ maršalu Jugoslavije Josipu Brozu-Titu za novo leto naslednje pismo:

Pokrajinski odbor Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško Vam pošilja, dragi maršal, v imenu vse Slovenske Koroške za novo leto borbene in plamteče pozdrave Vam in preko Vas vladi ter vsem narodom FLRJ.

Ob tej priliki želimo mnogo uspeha v nadaljnjem razvoju in izgradnji FLRJ, ki jo vodite tako modro.

Istočasno izražamo našo trdno željo, da bi bili v letu 1947 osvobodeni in priključeni k FLRJ.

Naš boj za priključitev in zedinjenje vseh Slovencev v LR Sloveniji in s tem v enotni FLRJ, ki smo ga začeli že v času fašizma v mejah Hitlerjeve države, je del skupnega boja naprednih sil za doseg pravičnega in trajnega antifašističnega mira.

Naša plamteča želja je, da se pridruži tudi ta del slovenskega naroda v novem letu k vsem jugoslovanskim narodom v njihovem boju za uresničenje petletnega načrta izgradnje, ki ste ga Vi, dragi maršal, določili.

Zahvaljujemo se Vam za vso dosedanje pomoč, ki nam jo je nudila s svojim ugledom v svetu FLRJ kot branilca zatiranih in zaslužjenih. Izjavljamo, da smo pripravljeni vložiti vse sile, da bi uresničili te težnje.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

BRZOJAVKA JUGOSLOVANSKIH IZSELJENCEV MARŠALU TITU

Beograd, 5. januarja. (Tanjug.) Jugoslovanska zveza v Novi Zelandiji je poslala s svoje konference v Oaklandu maršalu Titu brzojavko, v kateri je rečeno:

»Konferenca Jugoslovanske zveze v

Oaklandu na Novi Zelandiji pozdravlja Vas in narode Jugoslavije. Naša konferenca, ki je dosegla pomembne uspehe pri ustvarjanju enotnosti tukajšnjih naših ljudi, je sklenila, da bo nudila vsestransko podporo svoji domovini.«

Govor Rodoljuba Čolakoviča ob sestavi nove vlade LR Bosne in Hercegovine

Sarajevo, 5. januarja. V petek je ob sestavi nove vlade LR Bosne in Hercegovine imel Rodoljub Čolaković govor, v katerem je med drugim dejal:

»Do sestave nove vlade je prišlo v času, ko dobiva naša republika svoj temeljni zakon — ustavo, s čimer je storjen velik korak v izgradnji in utrditvi naše republike. Do te sestave je prišlo razen tega na začetku novega leta, v katerem se začnejo po besedah maršala Tita novo načrtno gospodarstvo, začneja se petletni načrti elektrifikacije in industrializacije, katerega izpolnitev je predpogoj za hitro uresničenje srečnejšega življenja sedanjih in prihodnjih pokolenj.

Jasno je, da bosta ta dva momenta določala bistvo dela naše vlade in dala pečat njenemu celotnemu delovanju. To pomeni, da bo vlada storila vse, kar je v njeni moči, da bo praktično delo v kar mogoče tesnejši zvezi s tem, kar smo napisali v ustavi, in drugič, da bo storila vse, da se bo načrt elektrifikacije in industrializacije v naši republiki pravočasno izpolnil.

»Leto 1947 bo leto velikih del v Bosni in Hercegovini. To je prvo leto petletnega načrta elektrifikacije in industrializacije naše dežele. Za našo republiko ima ta načrt prav poseben pomen, ker določa gradnjo novih železniških prog normalnega tira, velikih industrijskih podjetij in hidrocentral, otvoritev novih rudnikov, rekonstrukcije obstoječih industrijskih podjetij, zlasti v lesni industriji. Samo v letu 1947 bomo investirali v Bosni in Hercegovini v okviru tega načrta nekaj milijard dinarjev. Ta velika dela, kakršnih še ni videla Bosna in Hercegovina, bodo terjala od nas vseh velikih naporov, premišljenega in načrtnega dela, da bi lahko pravočasno zagotovili tudi delovne moči in materialna sredstva ter strokovne kadre, ki jih potrebujemo pri teh velikanskih delih. To nam nalaga dolžnost, da še v tej zimi pripravimo vse, kar je potrebno, tako da se bo začela naša gradbena delavnost takoj s prvimi dnevi pomladi, ne pa šele poleti, kakor se je to zgodilo lansko leto.

Za nas je izpolnitev odrejenega načrta glavna državna naloga in po razmerju ljudi do tega načrta bomo merili rodoljube in vdanost vsakega našega človeka. (Viharno ploskanje.) Načrt bo za nas neke vrste zakon in zato bomo zahtevali od vsakega funkcionarja državne oblasti in vsakega državljanca, da priloži svoj delež za izpolnitev načrta. Neusmiljeno bomo klicali na odgovornost vsakogar, ki bo s svojo malomarnostjo, lenobno in nerednostjo otežkoval to veliko delo.

Še so pri nas ljudje, ki se nočejo otresti starih navad v odnosu do dela, ki še mislijo, da gre tudi počasi, da je še čas, z eno besedo so ljudje, ki so lagodni, katerim čas ne pomeni ničesar. Borili se bomo za nov delovni stil in za hitrejši tempo pri delu. Ne more nam biti vseeno, koliko bo nas stalo neko delo in v kolikem času bo opravljeno. V preteklem razdobju smo imeli v naši republiki čudovite primere udarniškega dela. Na tisoče naših delavcev smo proglasili za udarnike, nastopajo novatorji, ki s svojimi izumi znižujejo proizvodne stroške. O podvigih naših rudarjev iz Kakinja, Kreke in delavcev našega prometa se govori po vsej Jugoslaviji. Bilj so pa tudi grdi pojavi pri delu, ki jih

človek težko razume, zlasti v gradbeni stroki. Tu morajo prihiti na pomoč naši sindikati, ki naj s svojim politično-vzgojnim delom vplivajo na politično bolj zaostale sloje delavcev.

Nadalje imamo pri nas še precejšnje število ljudi, ki mislijo, da se njih prav nič ne tiče obnova in izgradnja dežele. Taki ljudje bi radi uživali vse dobrrote naše svobode ter izboljšanje gmočnih življenjskih pogojev, izogibajo pa se vsake obveznosti nasproti skupnosti. Doseči moramo, da bodo opustili to iluzijo. V naši skupnosti mora vsak sprejemati tudi obveznosti, če noče prostovoljno, ga bomo pa k temu prisilili. Od naše skupnosti bo prejel po besedilu in duhu naše ustave vsakdo toliko, kolikor ji bo dal. (Ploskanje.)

Ena najvažnejših nalog, ki nas čakajo, je finančna okrepitev naše republike. Kje so viri naših financ? Sem štejemo dohodke naših republik, okrožnih, okrajnih in drugih podjetij. Da bi povzeli dohodke od teh podjetij, se moramo boriti za nadaljnje znižanje proizvodnih stroškov, kar pomeni, da je treba postaviti tekmovanje kot osrednjo točko. Kdo bo več proizvedel, kdo bo več prihranil na materialu, pri administraciji itd. Toletni načrt določa poleg rekonstrukcije že obstoječih tudi gradnjo novih podjetij republiškega, okrajnega in okrajnega značaja.

Naš cilj je razvoj industrije in poljedelstva, pri čemer pa moramo izkoristiti vsako možnost za ustvarjanje dohodkov, za povečanje naših financ, vsakemu ljudskemu odboru moramo zagotoviti gmočno podlago, lastni proračun, katerega si mora ustvariti ne na temelju dotacije, ampak na temelju lastnih dohodkov. Odločno se moramo boriti proti pojmovanju nekaterih naših odborov, da lahko samo izdajajo, pri tem pa ne skrbijo tudi za dohodke.

Maršal Tito je v svojem novoletnem govoru rekel: »Vsaka ustanova, vsak državljani naj prične v tem letu s strogim varčevanjem in z varčevanjem ljudske imovine sploh.« Varčevati in ceniti vsak dinar zna samo oni, ki si ga je tudi zaslužili, mi pa imamo take ljudske odbore, ki se sedaj niso brigali za svoje dohodke. Zvezna vlada, ki je upoštevala ekonomsko upoštovanost Bosne in Hercegovine, je prislopila naši republiki na pomoč s precejšnjimi dotacijami in nam tako omogočila, da smo pričeli obnavljati večino porušeni naselij, tovarni, mostov itd. Vendar pa mislim, da mora pomeniti leto 1947 za nas v tem pogledu preokret, t. j., da bomo našli svoje vire dohodkov za vzdrževanje naše republike. Ti viri obstojajo, treba je samo iniciative pri vseh organih naše državne oblasti, treba je podjetnosti, poslovosti in končno jasnega pojmovanja, da ne bomo mogli vedno pričakovati neke pomoči in se vedno sklicevati na naše ekonomsko upoštovanost.

Ko je prikazal te gospodarske vire in ostale politične naloge, je zaključil: »Nova vlada ne bo štedila z naporu, da bo postal poziv našega voditelja in učitelja maršala Tita, ki ga je poslal za Novo leto vsem našim narodom, živo delo v naši republiki. S tega mesta pozivam vse državljane naše republike, delavce, kmete in ljudsko inteligenco ter našo mladino, da pomagajo vladi pri velikem delu obnove in izgradnje Bosne in Hercegovine.«

Razprava proti vohunski skupini Stefanovića in Trifunovića je zaključena

Sodba bo izrečena danes popoldne

Beograd, 5. jan. (Tanjug). Na tretji dan razprave proti obtoženemu Stefanoviću in ostalim pred senatom Vrhovnega sodišča LR Srbije se je javni tožilec Miloš Minić zadržal na predlogu odvetnika Aleksića, naj se prečita potrdilo ameriškega veleposlaništva v Beogradu, v katerem je navedeno, da obtoženec ni imel poleg svoje redne plače nobenih nagrad, ter je s tem v zvezi rekel med drugim:

— Kakor se vidi, g. Aleksić rad dobavlja potrdila od onih ustanov, od katerih jih ne bi bilo treba dobavljati; prej od ministrstva za narodno obrambo, sedaj pa od ameriškega veleposlaništva. Ali naj ameriško veleposlaništvo ve, kaj je delal Pridonov in komu je kaj plačal? Ni potrebno mešati vohunstva z veleposlaništvom. To je popolnoma napadeno prišlo g. Aleksić že prve dni. To pa je tudi zadnjič, da se to ponavlja.

Zasliševanje Miloša Trifunovića

Nato je pričelo sodišče zasliševati obtoženega Miloša Trifunovića.

— Ali se čutite krivega, — je vprašal predsednik Mihajlo Djordjević.

— Ne. Samo za eno napako, ki sem jo nehotel napraviti.

Obtoženi Miloš Trifunović je odgovarjal posebno patetično, gestikuliral, dajal obširna pojasnila, zavzemal govorniške poze in kar naprej poudarjal potrebo, naj mu dajo možnost, da bi mogel obširneje pojasniti nekatere podrobnosti, za katere ga je vprašal predsednik.

Predsednik: Ali ste vi neko poročilo, ki ga je napisal Zdravković, izročili po svojem zetu obtoženemu Stankoviću, Pridonovu?

Obtoženec: Da.

Po tem priznanju ga je predsednik vprašal, kje se je seznanil z vohunom Pridonovom.

— V ameriškem veleposlaništvu — odgovarja obtoženec.

— Kdaj približno?

— Mislil, da prve dni decembra leta 1945.

— Vaš zet Stanković pa je o tem znanstvu drugače pripovedoval. Rekel je, da ste se s Pridonovim seznanili pri Stankovićevi hiši.

Trifunović je nato prekal svojo prejšnjo izjavo, da se je seznanil s Pridonovim prvič v veleposlaništvu.

Predsednik: Ali ste se zanimali pri obtoženem Stankoviću če je slednji to poročilo v resnici izročil Pridonovu?

Trifunović: Zelo mogoče. Po vsem naravno je, da mi je naslednji dan ali čez nekaj dni to padlo v glavo.

— Kaj vam je on rekel?

— Rekel je, da ga je izročil.

Ker se je obtoženi Trifunović zagovarjal, da je na poročilo le označil strani, ga je predsednik vprašal:

— Vi kot dolgoletni politik, javni delavec, minister itd., ali bi vi sploh kdaj sprejeli kakšno poročilo ter na njem samo označili strani in ga poslali nekemu Pridonovu, pri tem pa ga ne bi niti pogledali in se ne prepričali, kaj je v njem napisano?

Na vprašanje Trifunović ni jasno odgovoril.

— Ali ste bili prepričani, da ne more priti v to poročilo, kar vi smatrate za kršitev državne tajnosti in narodne obrambe?

Obtoženec je nato patetično vzkliknil: Seveda, g. predsednik.

Predsednik je pričel citati poročilo: »Na volišča je prišlo po smislu novih predpisov okrog 70.000 vojakov pod vodstvom političnih komisarjev in okrog 200.000 otrok-borcev od 12 do 18 let.«

Predsednik: Ali je to vohunstvo?

Obtoženec je dal običajen odgovor, v katerem ni niti potrdil niti zanikal predsednikovega vprašanja.

Predsednik čita poročilo, ki je bilo izročeno Pridonovu: »Veliko število koncentracijskih taborišč je raztreseno po vsej državi. Število oseb, katerim je odvzeta svoboda, dosega morda 100.000.« — Kje so ta koncentracijska taborišča? — je vprašal predsednik.

Obtoženi: Nikjer.

— Kje je teh 100.000 aretiranih?

— Ne vem.

— Ali je to poročilo vohunstvo?

Obtoženec je po daljšem oklevanju odgovoril pritrdilno.

— Ali to koristi ugledu države ali škoduje?

— Strinjam se z vami.

— Ali morejo takšne okolnosti privedi tuje države do vmešavanja, do intervencije in pritiska?

Obtoženi Trifunović je nato prvič odkrito nastopil s tistimi, kar je skušal predstaviti tekom dosedanjega poročila.

Siniša Zdravković priznava, da se bile v vohunskem poročilu težke stvari

Obtoženi Zdravković se kakor ostali obtoženci ne čuti krivega, ko ga obremenjuje obtožnica. Mislil, da je kriv samo »popolnoma političnega dejanja« in pravi, da je poročilo, ki ga je napisal in ki je polno klevet in mrznje proti naši državi, samo politična študija. Priznava, da je to poročilo izročil bivšemu predsedniku emigrantske vlade obtoženemu Trifunoviću in da je prišlo pozneje to poročilo v roke nekoga tujega predstavnika.

Predsednik: Ali ste se s kom dogovorili v zvezi s sestavljanjem poročila?

Obtoženi Zdravković: Razgovarjal sem se s Trifunovićem, da bom napisal poročilo.

Predsednik: Kdo je dal pobudo, da bi poročilo izročili nekemu Angležu ali Američanu?

Obtoženec: Ko sem prišel k Trifunoviću, je bil prvi stavek, ki ga je izrekel: Ako je to objektivno pisano, bi lahko enega teh primerkov — mislil je, da jih je več — poslali nekemu Angležu ali Američanu.

Predsednik: Kam je odšlo to poročilo?

Obtoženec: Odšlo je, kakor sem pozneje zvedel, k ameriškemu predstavniku, trgovinskemu atašeju, ki se imenuje Pridonov.

Tekom nadaljnjega zasliševanja je obtoženi Zdravković povedal, da je bilo to poročilo pisano v ostriem tonu in da je političnega značaja. Zato je tudi dejal Trifunoviću, naj ga ne brani doma.

Obtoženec: Dovolite, da pojasnim: je precej odstavkov, glede katerih lojalno priznam, da predstavljajo težke stvari in napake. So odstavki, ki niso resnični, in odstavki, ki so pretirani. So odstavki, v katerih je preneseno na povojno dobo ono, kar je mogoče reči samo o vojnem času. Tedaj sem gledal še črno...

Predsednik: Ali še danes gledate črno?

Obtoženec: Danes gledam drugače.

Javni tožilec: Popravljal se je.

Nato je predsednik sodišča dal besedo javnemu tožilecu Milošu Miniću, ki je zastavljal več vprašanj obtoženemu Zdravkoviću.

Tedaj je izjavil tožilec Minić: Oba vztrajata pri svojem.

Kot zadnji izmed obtožencev je bil zaslišan Konstantin Stanković, ki ga obtožnica obremenjuje, da je Zdravkovićevo vohunsko poročilo dostavil Pridonovu.

Predsednik: Ali ste vi inkriminirano poročilo prejeli in po katerem na-

teka razprave, namreč, da mu je Zdravković podtaknil poročilo, s čimer skuša prevladati krivdo na Zdravkovića.

Javni tožilec: Dobro, še nekaj drugih stvari vas moram vprašati. Obtožil sem vas, da ste v emigraciji delali proti ljudstvu. Ali ste vi podpirali Dražo Mihajlovića v času svojega dela?

Obtoženi ne odgovori in znova poudarja, da na vprašanja ni mogoče odgovarjati: da ali ne. Obtoženi skuša odvrti pozornost od tega vprašanja.

Na lažne izgovore obtoženca, s katerimi je skušal zmanjšati prikazati sebe kot človeka, ki je razumel narodno-osvobodilno gibanje, je javni tožilec pripomnil: Toda nobena stvar vas ni ovirala, ko ste 1944. leta poslali brzojavko in poziv za pomoč Draži Mihajloviću skupno s Slobodanom.

Po odmoru se je razprava nadaljevala z zasliševanjem obtoženega inženirja Siniše Zdravkovića.

logu ste ga odnesli in izročili Pridonovu.

Obtoženec hladno priznava: Da.

Predsednik: Ali ste o izročitvi obvestili obtoženega Trifunovića, ali se je on zanimal pri vas?

Obtoženi: Čez tri dni, ko sem bil pri Trifunoviću na kosilu.

Nato se je pričelo zasliševanje prič, ki so potrjevale zločine obtoženih. Tako je n. pr. priča Isailović izjavila, da se je Milutin Stefanović zanimal pri njem za imena funkcionarjev oddelka za zaščito naroda in za razpored protiletalske obrambe v Beogradu. Nato je govoril o zvezah Milutina Stefanovića z različnimi pripadniki organizacije DM, n. pr. s Pajo Nikolićem, Jovom Kostićem, Milico Jovanović itd.

Pri nadaljevanju sodne razprave v soboto popoldne je dobil besedo odvetnik Nikola Djonović, ki brani obtoženca ing. Konstantina Stankovića.

Nato se je javni tožilec pečal z obrambo odvetnika Aleksića, ki brani obtoženega Milutina Stefanovića. Javni tožilec je poudaril, da odvetnik Aleksić sploh ni poskušal ovreči obtožbo in dokazati, da Stefanović ni storil teh dejanj, ampak je samo opravičeval zločinstvo in dokazoval, da vohunstvo ni vohunstvo in da izdaja vojaških tajnosti ni zločin proti domovini.

Za govorom tožila Minića so dali svoje končne izjave obtoženci. Obtoženec Milutin Stefanović je rekel, da svojemu zagovorniku nima ničesar več dodati. Drugi obtoženec Zeljko Sušin je prosil sodišče, naj pri razsoji izreče čim milejši kazni. Obtoženi Branko Jovanović je izjavil, da se strinja z obrambo svojega branitelja. Obtoženi Aleksander Lič je svojo krivdo valil na druge.

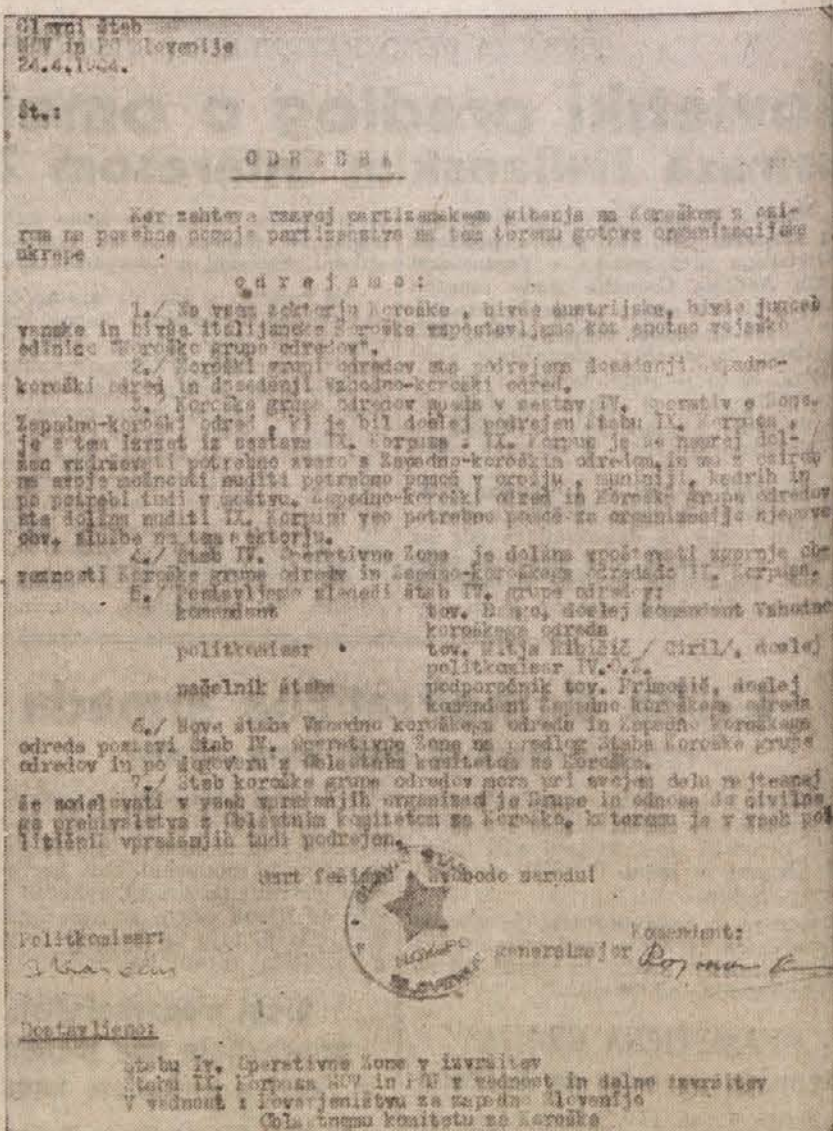
Končna izjava Miše Trifunovića še bolj potrjuje njegovo krivdo za obtožena dejanja. V svojem enournem govoru ni mogel povedati ničesar novega v svoj zagovor. Skušal je prepričati sodišče o svoji »svetli politični in ministrski karieri, o svojem »demokratskem razpoloženju, pri čemer je navajal tudi najmanjše podrobnosti, za katere je mislil, da bodo zmanjšale njegovo odgovornost in omilile kazni.

Obtoženi Zdravković je na koncu izjavil, da je osebno napisal poročilo, ki je bilo poslano Pridonovu, in prosil sodišče, naj mu pri odmeri kazni vzame v poštev njegovo težko družinsko stanje. Ko je dal svojo končno izjavo obtoženi Stanković, ki se je strinjal z obrambo svojega advokata, je predsednik sodišča Djordjević razglasil, da je razprava končana.

Sodba bo razglašena v ponedeljek ob 16. uri.

Zgodovinski dokument partizanske borbe na Slovenskem Koroškem

Ukaz Glavnega štaba Narodno-osvobodilne vojske in Partizanskih odredov Slovenije o ustanovitvi Koroške grupe odredov

Za enoten in načrten razmah partizanskega gibanja na Koroškem je bila odločilne važnosti ustanovitev Koroške grupe odredov, ki jo je ustanovil dne 24. aprila 1944 Glavni štab NOV in PO Slovenije; v njej je združil Vzhodno- in Zapadnokoroški odred in ju podredil novemu koroškemu vojaškemu vodstvu. S formiranjem Koroške grupe odredov je bila Slovenska Koroška tudi formalno vključena in povezana z borečim se slovenskim narodom.

KOROŠKI SLOVENCİ ZAHTEVAJO da dobi rezultat njihove borbe in plebiscita krvi v pretekli vojni tudi svoje mednarodno pravno potrdilo

Krivična meja, potegnjena leta 1920 med Jugoslavijo in Avstrijo, je odtrgala od slovenskega naroda skoraj eno desetino vseh Slovencev. Brez slovenskih šol, izpostavljeni gospodarskemu in kulturnemu zatiranju od strani avstrijskih velenencev in sovnikov, so preživljali koroški Slovenci dobo senzeremske Avstrije. Javno so se kovali načrti o njihovem dokončnem ponemčenju. Kljub temu, da so se s priključitvijo Avstrije k Nemčiji še bolj poslabšale razmere, v katerih so živeli koroški Slovenci, se politični stare Jugoslavije zanje niso niti zmenili, marveč so hoteli ustvarjati čim bolj »prijeteljske odnose« do hitlerjevske Nemčije.

Za slovenski narod in vse jugoslovanske narode pa so med narodno-osvobodilno vojno in v novi Jugoslaviji tako bistvena vprašanja postala aktualna. Združitev vseh Slovencev v federalni Sloveniji, v novi, demokratični ljudski federativni Jugoslaviji, to je bila osnovna zahteva Osvobodilne fronte. Ne le zahteva, že

med oboroženim uporom koroških Slovencev, skoraj dve leti pred izkrocanjem zavezniških čet v Francijo, so padle meje na Karavankah, Slovenska Koroška se je že sredi vojne pridružila borečim se bratom v Sloveniji. Koroški Slovenci so se kot edini narod v mejah nemškega rajha iz leta 1939 vzdignili z orožjem v roki proti nacističnim zločincem. Več kot dve desetletji so koroški Slovenci z žalostjo, jezo in stisnjenimi zobmi preživljali strambo in preganjanje, ko se je leta 1920 tako krivično zaključila borba za Slovensko Koroško. Izvedba vsiljenega plebiscita, ki je bil že sam na sebi krivičen, je bistveno potrdil njegov resnični rezultat. Šele v tej svetovni vojni so koroški Slovenci izbrali črni madež plebiscitne goljufije in izvedli nov plebiscit, plebiscit krvi za združitev z Jugoslavijo. Ta plebiscit je že podl krivične mejne. Vsi Slovenci danes ne zahtevamo nič drugega, kot da dobi rezultat slovenskega štiriletnega plebiscita krvi tudi svoje mednarodno potrdilo.

Trgovinska zbornica — nacistična centrala

V Avstriji se mnogo govori o čiščenju. Zvezni kancelar Fiegl je pred kratkim izjavil, da je že zaključeno. So zakoni, ki določajo, da nacisti ne smejo zasedati določenih položajev, toda to velja očitno samo za male podrepanke. Z velikimi gre pa seveda drugače.

Pred nekaj dnevi smo doživeli, da je bil registraciji podvrženi nacist Rapač izvoljen za predsednika koroške Trgovinske zbornice, ki je postala pod Rapačem pravo zbirališče nacistov. Vsa odgovorna mesta zasedajo se danes prav isti ljudje, ki so jih zasedali v hitlerjevskih časih.

Omenimo naj le, da je poslovođa za industrijo inženir Emil Kump, ki

je bil »SA Rotterführer«, poslovođa za trgovino diplomirani trgovec Arnold Müller, sin znanega nacističnega gostilničarja v Celovcu, referent Ernest Werner pa je bil »NSKK Sturmführer«. Urednik zborničnega lista je rajhovski nemški državljani Dargel, ravnatelj zavoda za pospeševanje obrti pa ing. Bednar, ki se po potrebi označuje sedaj za češkega, sedaj za nemškega in zopet za avstrijskega državljana.

Rapač je bil izvoljen za predsednika, čeprav so bili tudi proti njemu socialisti. Izkazalo se bo, ali je zaščita reakcije, ki jo očitno uživa Rapač, močnejša, kakor volja našega ljudstva, da se pokliče tega renomirane nacisti na odgovor.

Primer »denacifikacije« šol v Slovenski Koroški

Celovec, 5. jan. Kakor poroča »Slovenski vestnik«, so odpustili na neki osnovni šoli edinega učitelja, ki je poučeval v slovenskem jeziku, njegovo mesto pa je dobila učiteljica Justina Volarič. Ilegalna nacistka in funkcionarja nacistične stranke. Na isti šoli poučuje tudi ilegalna nacistka Ottilia Lianig. Njen mož, ki je tudi učitelj, je bil kot znani nacist odpuščen iz službe.

Znan je kot surov in brezvesten nacist in je kot tak pokazal v okrožju Pliberk.

Z njim pa je mogoče primerjati predsednika pokrajinskega šolskega sveta Mihajla Aleša, ki je bil prej predsednik avstrijske fasisistične vojaške formacije Heimwehe Slovensko ljudstvo zahteva energično, da bi odstavili te učitelje nacistične in pričeli z denacifikacijo šol.

Kljub protestnim demonstracijam ljudstva dovoljuje zavezniška vojaška uprava odnašanje dragocenega materiala iz Pulja

Delegacija Pulja obiskala namestnika poveljnika vojaške uprave za Julijsko krajino

Opatija, 5. jan. Glede na položaj, ki je nastal v Pulju zaradi odnašanja strojev iz tovarna in ladjedelnic, kakor tudi raznega drugega materiala, v zadnjem času pa celo živil, ki so namenjena za prehrano prebivalstva, je sklenilo prebivalstvo mesta Pulja, da pošlje v vojaško upravo JA v Opatiji svojo delegacijo.

Ta delegacija je sestavljena iz 20 članov, Hrvatov in Italijanov iz Pulja. Delegacija je sprejel namestnik poveljnika vojaške uprave JA za Julijsko krajino generalmajor Vječeslav Holjevac. Člani delegacije so izročili resolucijo, v kateri je med drugim rečeno:

»Antifašistično ljudstvo mesta Pulja ugotavlja, da doslej niso dosegli pozitivnih uspehov nikake protestne izjave in demonstracije ljudstva ki so imele namen, da bi prisilile zavezniško vojaško upravo, da stori potrebne korake, da se prepreči odnašanje materiala in proizvajalnih sredstev iz našega mesta. Nasprotno, zavezniška vojaška uprava izdaja vsak dan dovoljenja, na podlagi katerih naj bi se sistematično odnašalo industrijsko imetje mesta. V zelo kratkem času so odnesli z dovoljenjem vojaške uprave nad 90 kosov, deloma strojev, deloma materiala razne vrste, 2814 ton kavnine in nad 712 ton železa, 7 stružnih strojev, električni material, kakor tudi drug material.«

Resolucija pravi nadalje:

»Antifašistično ljudstvo Pulja zahteva, da vojaška uprava JA seznanjajo jugoslovansko zvezno vladu s sedanjim stanjem v našem mestu in da vlada intervenira v imenu delavskega razreda in vseh antifašističnih meščanov Pulja pri zavezniških vladah, da bi zavezniška vojaška uprava v Pulju prenehala izvajati tako politiko, ki je škodljiva za delavsko ljudstvo. Zavezniška vojaška uprava je povzročila težak položaj delovnega ljudstva.«

Namestnik poveljnika vojaške uprave JA za Julijsko krajino generalmajor Vječeslav Holjevac je rekel delegatom med drugim tudi tole:

»Mi razumemo položaj in stanje, v katerem so danes delavske množice mesta Pulja. Iz vaših opisov se vidi, da je to stanje posebno težko zato, ker je nevarnost, da bo mesto Pulj izgubilo svojo industrijo, ki ima velik pomen za življenje delovnih množic v mestu. Vaša resolucija je izraz tega težkega stanja, v katerem živite, je pa obenem tudi dokaz vaše visoke zavednosti, ko hočete ohraniti stroje, ki so za vaše življenje in za vašo prihodnost prav posebnega pomena. Naša vojaška uprava je pri skupni gospodarski komisiji naše države in Angloameričanov protestirala proti odnašanju materiala iz Pulja. O tem vprašanju so razpravljali že na sejah skupne gospodarske komisije. Na žalost pa angloameriška voja-

ška uprava do danes ni pokazala niti volje, niti razumevanja za to, da pomaga ljudstvu. Mi bomo vnovič naj-energičnejše protestirali pri skupni gospodarski komisiji v Trstu zoper nadaljevanje odnašanje naprav puljske industrije.

Sporočite ljudstvu Pulja naše pozdrave in mu recite, da bomo seznanili zvezno vladu FLRJ s težavami, ki so zadele puljsko mesto.

Zatem so se delavci poslovili od generalmajorja Vječeslava Holjevca in se vrnili v Pulj.

Velika demonstracija v Komnu proti aretacijam, ki jih je izvršila civilna policija

Trst, 5. januarja. Dopisnik Tanjuga poroča: Ker je civilna policija na novega leta dan izvršila v Komnu več aretacij in se hotela tako maščevati nad ljudstvom, ki je s silvestrovanja spodbilo leta dan v Komnu do velike ljudske demonstracije. Ljudje so prišli iz vseh okoliških vasi z zavestnimi in večšočeglava množica je obkolila poslopje civilne policije in zahtevala takojšnjo izpustitev aretiranih tovarištev.

H komandantu policije so poslali delegacijo, ki je pojasnila zahteve demonstrantov. Po desetih minutah je policija izpustila aretirance.

ZASEDANJE SKUPŠČINE FIZKULTURNE ZVEZE SLOVENIJE

Govor predsednika Fizkulture zveze Slovenije tov. Zorana Polića

Ljubljana, 5. januarja.

Kakor smo že poročali v večerajšnji številki, je začela v soboto popoldne zasedati v Ljubljani skupščina Fizkulture zveze Slovenije. Ob otvoritvi je imel predsednik Fizkulture zveze in minister LRS tov. Zoran Polić naslednji govor:

Tovariši, tovarišice!

Fizkultura zveza Slovenije podaja danes svoj prvi redni obračun dela. Sicer je kratko razdobje od ustanovitve skupščine 13. aprila 1946, ko smo si postavili kot svoj program, da bomo našli način dela s preprostimi človekom, da bomo ušli iz pomanjšanosti z množičnimi organizacijami, da bomo poglobili disciplino, red in odgovornost, da bomo usposobili nove kadre, da bomo okrepili delo v društvih in aktivih in da bomo vse svoje sile vključili v skupno državljansko dolžnost — v borbo za obnovo naše domovine, toda prav v tem razdobju so nastopile takšne spremembe v vsem našem javnem življenju na sploh in v fizikuri se posebej, da je nujno potrebno spregovoriti o našem delu, ugotoviti uspehe in neuspehe ter postaviti smerice za našo nadaljnjo pot.

Razdobje po ustanovitvi skupščine je v znamenju okrepitve ljudske oblasti. Izvedena je bila agrarna reforma, volitve so pokazale odlično pripadnost ljudskih množic politiki Osvobodilne fronte s Komunistično partijo na čelu, izvršena so bila ogromna obnovenja in gradbeno delo, državni sektor kot nosilec novega naprednega gospodarstva je dokazal svojo življenjsko sposobnost in s tem upravičenost vodilnega položaja našega delavca in vodilne vloge naše delovne mladine. Politika Ljudske fronte pod skrbnim vodstvom maršala Josipa Broza-Tita je doživljala notranje in zunanje politične uspehe na vseh področjih javnega življenja.

Vse to delo je s svojimi skromnimi silami podpirala in spremljala tudi fizikurna organizacija. Samo zato smo tudi upravičeni, da ob drugih velikih političnih in gospodarskih uspehih ugotovimo tudi svoje, da jih kritično ocenimo in ugotovimo, kakor smo to v preteklosti, svoje mesto v skupnem ljudskem delu, v skupnem prizadevanju za boljšo bodočnost naš vseh.

Predvsem moramo ugotoviti, da je naš najvažnejši in gotovo da odločilni uspeh v letu 1946 spoznanje in naširšanje krogu fizikurnikov, v vrstah naše mladine, delavstva in podeželskih množic, da je enotna fizikurna organizacija, oprta pri svojem delu na aktivno sodelovanje sindikatov in z vodstveno vlogo mladine, edina pravilna pot, ki jamči, da bo telesa vzgoja po svojem značaju in vsebini postala popolna last delovnega človeka, njegov pomočnik pri premagovanju težav in naporov v proizvodnji in sredstvo, s katerim se bo delovni človek še posebej usposabljal za obrambo pridobitev, ki jih je izvojeval v težki borbi proti fašizmu in domačim sovražnikom, za obrambo svoje politične oblasti in družbene ureditve.

Napačno bi seveda bilo, če bi bili po tej ugotovitvi mirni, nebudni in malomarni do prizadevanj različnih sovražnikov našega ljudstva. Kakor je tem sovražnikom trn v peti politična enotnost narodov Jugoslavije, kakor jih bole naši gospodarski uspehi, prav tako jim ne prija enotnost naše organizacije. Hoteli bi razdrobilno organizacijo, hoteli bi zvezo s strankarskim navdihom in klube, ki bi s svojo medsebojno borbo uspravili pozornost svojih pripadnikov na druge, važnejše probleme samo zato, da na kakršen koli način oslabe udarnost mlade armade delovnih ljudi. Gotovo da je takih sovražnikov še precej in točno je, da smo bili premalo pozorni na nje. Budnost pravih fizikurnikov bo treba zato v bodoče pooskrbiti, zavedati se moramo, da so sovražniki zdrave fizikulture in s tem sovražniki naše enotnosti, predvsem sovražniki nove ljudske oblasti, sovražniki naših gospodarskih uspehov in s tem sovražniki naše lepše bodočnosti.

Naj omenim v tej zvezi samo reorganizacijo našega planinstva. Četudi je bil z vsjo jasnostjo postavljen namen naše nove organizacije, četudi so bila na skupščini planincev razčiščena vsa vprašanja, se že oglašajo danes ljudje, ki se protivajo novemu stanju, ki govorijo o nevarnosti za planinstvo, ki samo dopuščajo »eventuelno možnost sodelovanja« v FZS itd. Na vseh pravih planincih je sedaj, da z našo skupno pomočjo obratujemo s takimi glasovi in njihovimi nosilci in tako ustvarijo popolno skladje med svojim delom in skupnimi napori delotne organizacije.

Ko govorimo o sovražnikih našega dela pa moramo ugotoviti nezdruv pojava, ki lahko mnogo škoduje našim uspehom. Večkrat prihajajo med nas ljudje, oziroma točneje, mnogo »takih prihaja med nas«, ki v prvih časih niso zaupali našemu delu, ki niso verovali v naš uspeh, ker niso verovali v trdnost ljudske oblasti in so zato stali ob strani. Sovarnost jih je postavila na laž. Mi jim njihov položaj se otežujemo, ker nismo razumeli sprememb, ki so jih izželeli zunanji, za vse vidni uspehi, in zvali zunanji, za vse vidni uspehi, in zvali nečemo pomagati, da bi postali dobri državljani. S tem, da jih odganjamo z reakcionarni in sovražniški, samo ožimo svoje vrste in tiramo skesanost v roke naših resničnih sovražnikov. Potrebna je budnost in odločna nepopustljivost, toda vedno na pravem mestu in ob pravem času.

Drug velik uspeh v našem delu je dejstvo, da se je v preteklem letu uspešno uveljavila nova metoda posredovanja fizikulture vzgojo najširšim ljudskim množicam. Pomladni in jesenski kros, ljudski peterboji in tekme za ZREN so nove oblike dela, ki pa morajo doseči še večji obseg, še večjo izpopolnitev, da bodo tako postale deljanska potreba vsakega zdravega državljanca.

V tej zvezi moramo ugotoviti, da osnovne naloge našega dela, to je množičnost, nismo dosegli v taki meri, kakor so to dovoljevali objektivni pogoji. Udeležba na raznih množičnih prireditvah nas ne more zadovoljevati. Množičnost ne predstavlja nekaj desetih društev in aktivov in nekaj stotin tekmovalcev. Ko bomo imeli na stotine društev in aktivov, ko bodo aktivni po vseh tovarnah in ustanovah, ko bo na krosu sodelovalo na tisoče fizikurnikov in ko se jih bo na tisoče borilo za značko ZREN, šele potem bomo lahko govorili o pravi množičnosti. Zato pa bomo morali opustiti šablone starega načina dela. Oprijeti se bomo morali novega načina, ki ga zahteva ljudski peterboj ali tekmovalstvo za ZREN. Ugotovili bomo morali pravo vrednost posebnih panog fizikulture in najti pravo metodo za mesto, tovarno in vas. Ko smo uvažali v našem delu ljudski peterboj, so pokazala naša društva mnogo premalo resnosti in premalo zaupanja in uspeh, da bi mogli še sedaj govoriti o večji pomembnosti tega dela pri širjenju fizikulture. Vsekakor pa smo na dobri poti, da z več resnosti in več odločnostjo, z novim načinom dela, razširimo krog naših aktivnih pripadnikov.

Velik naš uspeh je tudi nov odnos množičnih organizacij do fizikulture, ki se je izkristaliziral prav v drugi polovici preteklega leta ter večja aktivizacija mladine in sindikatov v organizaciji. Predvsem je to posledica aktivnejšega posega vodilnih mladinskih kadrov v fizikurno in pa ugotovitve kongresa sindikatov v Beogradu. Po tej poti postaja fizikultura v celoti zadeva mladine ter našega delavstva in nameščinstva. Iz njihovih vrst bodo tudi morali prihajati novi kadri, ki bodo sposobni s še večjo doslednostjo in večjim uspehom izpolnjevati naloge nove fizikulture. V tej zvezi seveda narašča tudi politični pomen pravih fizikurnih delovnih ljudi in zato je nujna potreba, da tudi Osvobodilna fronta poklanja organizaciji še posebno pažnjo.

Če govorimo o večji vključitvi mladine in delavstva, pa seveda ne mislimo, da je bilo to že v zadostni meri izvršeno. Malo je delavcev, ki zaenkrat še uživajo blagodat pravilne telesne vzgoje in mnogo je še mladine, ki stoji izven naših vrst.

Ugotoviti pa moramo tudi, da naša organizacija ni posvečala v preteklosti skoraj nobene pozornosti našim najmlajšim, našim pionirjem, da bi tudi z njihovo organizacijo vzpostavila zvezo, ki ne bi pomenila samo neko sodelovanje, temveč vključitev vseh naših pionirjev v fizikurno delo, ki mora pomeniti za nje veliko potrebo, prijetno razvedrilo in najkoristnejše sredstvo za zdravje in uspešen telesni razvoj. Svojo napako bomo morali temeljito popraviti.

V preteklem letu so vse panoge fizikulture dosegli pri nas lepe uspehe, pa najsi smo jih gojili kot osnovne telesne vaje ali pa športne. O naših športnih uspehih bo govorila v posebnem poročilu. Dotaknil bi se pa dveh problemov našega športnega delovanja.

Predvsem nismo uspeli pri tistih športnih panogah, ki so pri nas dejansko množično zakoreninjene, razširile v skladu z novimi nalogami fizikulture. Niti smučanje, niti plavanje ali kolesarjenje niso dali novih tekmovalcev iz naših tovarn in iz vasi. Res je, da so temu deloma nasprotovali tudi objektivni razlogi, saj ni bilo materiala in ni bilo dovolj snega. Toda za plavanje ni bilo potrebno ne eno ne drugo in vendar smo čitali med uspešnimi športniki predvsem stara imena. Tudi v tem delu bomo morali na nova pota.

Drug problem je nezdruv odnos nekaterih društev do posebnih panog fizikulture, ko zaradi neklih navideznih športnih uspehov zanemarljivo vsako pravilno, metodično, tehnično in tudi politično delo. To velja predvsem za naš nogomet, ki ga v preteklem letu prav gotovo nismo uspeli dvigniti na nivo skupnih jugoslovanskih uspehov.

Najmanj uspehov smo dosegli v preteklosti pri dvigovanju novega vadiateljskega kadra. Slabi vodniki in še slabši tako imenovani trenerji so vse prečestica pojava po naših društvih. Še več pa je primerov, da društva in aktivni ne delajo ali slabo delajo, ker sploh nimajo vadiateljev. Temu vprašanju smo posvetili premalo pozornosti, in sicer tako Zveza, kakor tudi okrožja in društva. Kratkotrajni, ki jih je sposobno organizirati vsako večje društvo, nam morajo v najkrajšem času odpomoci. Jasno pa je, da bomo uspešno razvijali svoje delo šele takrat, ko bodo naši vadiatelji izhajali iz tistih vrst, iz katerih so tudi sami fizikurniki.

V tej zvezi bi moral govoriti tudi o starih strokovnjakih. Toda za nje smo že dovolj jasno ugotovili: kdor se je vključil in iskreno sodeluje, smo ga veselili, kdor pa še čaka ob strani in človeku nudi svojega znanja delovnemu človeku, temu ne bo nikdar mesta med nami.

V preteklem letu smo uvedli v našo organizacijo nove panoge dela, znane pod imenom »Tehnika in šports«. Te panoge so mlade, četudi ima n. pr. jadralno letalstvo pri nas že nekaj tradicije in prav zaradi tega jim morajo posvetiti naša društva posebno pozornost. Tako v njih, kakor tudi v vseh ostalih panogah fizikulture se mora izkristalizirati obrambni značaj naše organizacije. Predvojaška vzgoja postaja zato bistvena sestavina našega dela in daje fizikuri še posebno važen pomen kot odgovornemu činitelju pri vzgoji naše mlade jugoslovanske armade. Prav tako je fizikurno življenje v vojski postalo močna vzpodbuda našim prizadevanjem in samo dviga naše delo, ker se razvija v plemeniti tekmovalnosti in z razno zavestjo, da delamo za skupne cilje.

Se nekaj besed o neklih nezdruv po-

javih v naših društvih. Omenil bom samo dva, ki pa sta vendar zadosti škodljiva našemu delu.

V nekaterih krajih so se spremenila društva v gledališke družine, prosvetne krožke, pevske zbornice in podobno. Jasno je, da se morajo fizikurniki zanimati za prosvetno delo, toda izven časa, ki ga posvečajo telesni vzgoji. Društva, ki telesne vzgoje ne vrše ali jo v svojem delu zapostavljajo, seveda ne morejo biti fizikurna.

Drug pojav je prirejanje veselice, ki se običajno razvijajo v nezdruvo veseljačenje in pijančevanje. Pravilneje bo, če društva vse svoje energije posvetijo razmahu fizikulture, ustanavljanju aktivov in dobremu propagandnemu delu.

Tovariši, tovarišice!

Že na zadnji skupščini smo ugotovili najtesnejšo povezanost med splošnim političnim življenjem, gospodarskimi nalogami in našim fizikurnim delom. Zato smo tudi postavili zahtevo, da mora vsak fizikurnik v borbo za gospodarsko obnovo naše domovine. Precejšen del te naloge je izvršen. Zato gremo korak naprej. Maršal Tito nas poziva v boj za industrializacijo in elektrifikacijo naše domovine, ker to pomeni ustvariti blagostanje in srečo delovnemu ljudstvu Jugoslavije. Fizikultura ne bi bila ljudska, ne bi bila last naše mladine in našega delavstva, če se ne bi odzvala temu klicu in ne bi ustvarjala pogojev našim delavcem za lažje premagovanje naporov in zaprek, če jim ne bi dvigala delovne sile in če jim ne bi nudila razvedrila po težkem delu.

Ko ugotovljamo, da smo storili velik korak naprej, moramo tudi ugotoviti, da so se prav zaradi tega tudi mnogo jasneje pokazali odnosi, ki danes nastajajo v naši skupnosti. Kakor se na eni strani zbirajo silne množice delovnega ljudstva, da s lastnimi silami premagajo zadnje zapreke v novi svet, tako se na drugi strani zbirajo vsi odkriti in do nedavna prikriti sovražniki, ki skušajo zavreti kolo zgodovine nazaj. Zvesto moramo stati v vrstah delovnega ljudstva, gojiti moramo obrambno silo naše organizacije in razbijati poskuse vseh tistih, ki hočejo z razdrinanim delom v naši organizaciji škodovati vsej naši skupnosti.

Ob koncu bi se hotel spomniti še tistih bratov in sestri, ki smo jih pozdravljali že na zadnji skupščini in za katere smo mislili, ker verujemo v pravico, da bodo danes že med nami. Toda kljub temu, da jih še ni tu, smo prepričani, da bodo svoj cilj dosegli, da bo Trst in naša Primorska dosegla svojo svobodo in s tem davni sen primorskega ljudstva. Skupno z nami bodo v skupni domovini nadalje razvijali svoje sile in sposobnosti za skupno srečo njih in nas in navkljub vsem tislom, ki hočejo danes za zeleno mizo krivično odrejati mejo v korist večerajšnjim napadalcem.

Tovariši, tovarišice!

Podajmo se z novim pogumom na delo! Odstranimo zapreke, ki preprečujejo množičnost naše organizacije! Z vsemi silami dvigajmo njen obrambni značaj! Utrujmo z načinom dela vloge fizikurne organizacije v našem gospodarskem prizadevanju! Poglobljajmo sodelovanje z množičnimi organizacijami, predvsem z mladinsko in sindikatsko! Dvigajmo športne uspehe poedincev in s tem ugled naše domovine v svetu.

Pred nami so nove preizkušnje naše sposobnosti! Premagali jih bomo, če bomo znali pravočasno odstraniti ugotovljene napake, če bomo znali pravilno oceniti svoje sposobnosti in če bomo

Za izboljšanje prehrane v ljubljanskih menzah

Načrta in sistematična ureditev prehrane po javnih menzah v Ljubljani postaja iz dneva v dan bolj pereča vprašanja. Dejstvo je, da prehrana v večini menz kvaliteten in kvantitativno ne odgovarja, da kalorično večinoma ne krije niti predpisane minimuma.

Kje so vzroki za takšno stanje?

Da zagotovo svojim uslužbencem redno prehrano, kar je bil predpogoj za naporno delo, so razna ministrstva, ustanove in obrati takoj po izgonu okupatorja organizirali lastne menze. To je bilo v času, ko se je preokvalitveni resor naše oblasti boril s premagovanjem težkih prehranbenih problemov, ki nam jih je zapustil okupator. V rekordnem času dobrega pol leta je naša oblast uspešno, da je usposobila sistem razdeljevanja osnovnih živil na vse potrošnike, s čimer je bila odstranjena nevarnost, da bi kdor koli izmed državljanov trpel lakoto. V zvezi s tem so posamezna ministrstva in ustanove izločila iz lastne ingerence menze, katere so do tedaj upravljale, kar je povsem razumljivo. Vendar se ni pokrenilo ničesar za sistematično preureditev teh obratov, da bi se jih povežalo v enoten sklop z enotno politiko preskrbovanja.

Da se ni smelo pristopilo k ureditvi tega izredno važnega problema, je velika krivda v poslovanju oddelka za trgovino in preskrbo pri MLO. Slabost tega organa s te strani dokazuje dejstvo, da še sedaj poslujejo nekatere menze, kot so n. pr. »Zvezda«, »Slon«, bivša »Menza AFŽ« in druge brez vodstva in odgovornosti. Abonenti so prepričani poštenemu razpoloženju upravnih organov menz, ki nimajo nikake kontrole nad seboj. Vsaka teh menz vodi lastni ekonomat, kjer se po večini ugotavlja zelo nespretno in zanemarljivo gospodarjenje. Vse to je imelo za posledico dvig režijskih stroškov po eni in poslabšanje kvalitete hrane po drugi strani.

Abonenti so bili prisiljeni, da so zaradi nevdružnosti razmer najprej prebi-

S pravilnim zbiranjem svinjskih kož bomo podprli usnjarsko industrijo

Akcija za zbiranje svinjskih kož se je začela v pravem smislu v lanskem pomladu, ko so ministrstva za industrijo, za trgovino in preskrbo, načrtna in kontrolna komisija pristali, da se uvede dretje zaklanih živali po vseh naših krajih, to je tudi tam, kjer dosedaj ni bilo običajno ali so izvrševali le v mali meri. Namen akcije je, da vse svinjske kože zaježemo, jih predelamo in da predvsem našo prvovrstno galanterijsko svinjino zamenjamo v inozemstvu s surovimi govejimi kožami, ki nam jih po vojni tako primanjkuje.

V ta namen je bila ustanovljena posebna strokovna komisija, ki je na terenu, predvsem v kmetih, dajala potrebna navodila. V Sloveniji so že v prejšnjih letih pobirali svinjske kože in je zato pri nas imela ta komisija le malo posla. Pač pa je komisija opravila važno delo vzgajanja osebjia po kmetih Vojvodine in Srbije, Madžari so namreč za časa okupacije uvedli tak način dretja, da so zadnji in sprednji del svinčeta pustili v koži in da so z dretjem dobili le 60—80 cm široke pasove z obojestrano trbuševino. V začetku leto d vseh kož, ki so na primer prihajale iz Subotice, bilo po sortimentu prvovrstne kakovosti le 25 odstotkov. Ko je komisija dokazala, da je s pravilnim dretjem možno dvigniti kakovost kož, se je rezultat v naslednjih tednih zelo izboljšal. Sortiment kož najboljših kakovosti se je od 25 dvignil na 85 in celo na 95 odstotkov. Komisije so izučile tudi osebe v kmetih v Beogradu, Kragujevcu, Vel. Plani, Jagodini, Kruševcu, Sremskih Karlovcih, Novem Sadu, Mladenovcu itd. Današnji dotok kož iz teh krajev je velik in se bo še povečal. Toda te količine, prihajajo predvsem iz kmetov, dočim privatno klanje še ni popolnoma zajelo. Tudi v tem pogledu se stanje izboljšuje, saj se pojavljajo v večjih ali manjših količinah svinjske kože tudi že iz krajev, kjer do nedavna niso zaklani svinji nikdar odirali.

V Sloveniji odiranje ni bilo običajno v Beli Krajini in v južnem delu Dolenjske. Vendar sodej že tudi v teh krajih odirajo svinjske kože in jih oddajajo. Odkar je bilo uvedeno nagradanje za oddajo kož, tako da za oddano svinjsko kožo dobi lastnik z ozirom na sortiment kože nagrado do 500 gramov podplatnega, vratnega usnja, odnosno 750 gr okrajevine, prihaja v zbirališče, vedno več kož. Organizacija zbiranje kož v Sloveniji je že toliko napredovala, da ima vsaka vas zbirališče, ki zbira kože in jih oddaja. Pri zbiranju kož uspešno pomagajo naše kra-

prav vsi razumeli pomen, ki ga ima fizikultura v ustvarjalnih naporih narodov Jugoslavije.

Včeraj dopoldne je bil drugi dan zasedanja skupščine FZS, na katerem je zasedalo 9 komisij. Obravnavale so organizacijska, strokovna in propagandna vprašanja. Poleg organizacijske, sodniške, propagandne, gospodarske, strokovne, komisije za tehniko in šport in komisije za ZREN sta delovali tudi novi komisiji za kadrska vprašanja in fizikurni kolektor.

V nedeljo popoldne se je zasedanje nadaljevalo s čitanjem poročil in sklepov ter zaključkom dela posameznih komisij. Najbolj izčrpana so bila poročila organizacijske, strokovne, komisije za tehniko in šport in gospodarske komisije. O zaključkih in sklepih teh komisij bomo še poročali.

jevne oblasti in zadrage. Na Gorenjskem je že od nekdaj dobra organizacija oddajanja in zbiranja kož. Za Gorenjsko le malo zaostaja Notranjska. Dolenjska kaže mnogo dobre volje in upravičeno se more pričakovati, da bo tudi tu uspeh velik. Na Stajerskem je organizacija že postavljena, toda deluje se nekam slabo, čeprav je sortiment kož zelo dober. V kvantiteti, v kvaliteti in sortimentu pa prednjači ljubljanska okolica z Vrhniko in Gorenjsko z Radovljico, Kranjem, Kamnikom, ne zaostajajo pa Ziri, Logatec in Stari trg. V teh krajih znajo odlično odirati kože, ki so po kvaliteti najboljše na svetu. Tudi Prekmurje pošilja dober sortiment. Na Stajerskem so glede sorte in kakovosti kož že treba pohvaliti idrijsko okolico. Akcija zbiranja svinjskih kož je v Sloveniji toliko napredovala, da lahko računamo, da bomo po končani letošnji glavni sezoni v Sloveniji zbrali za 150% več kož kot je bilo zajetih v lanskem letu.

Največ zbranih svinjskih kož prihaja iz vse države v industrijsko predelavo v Slovenijo. Galanterijsko usnje izdelujemo izključno v Sloveniji. V naših proizvodnih načrtih sta za proizvodnjo galanterijske svinjine določena predvsem Vrhnika in Kamnik. V novo gradjeni vrhniki usnjarni bo kapaciteta kmalu dvignjena za 100%. — Na Vrhniki bodo iz svinjskih kož izdelovali vse vrste galanterijske usnja in tudi svinjsko usnje za obutev. Vrhnika proizvodnja svinjskega usnja bo predvsem važna za leto obutev.

Glede sortiranja kož za poedine industrijske namene je že uvedena vsa potrebna načrtnost. Pri »Koteksu« sortirajo kože po pasmah na koje spicaste dlake (angleške) in na koje zavite dlake (mongolice) ter po sortimentu na 5 skupine. Kože spicaste dlake prvega in drugega sortimenta pošiljajo v tovarne za izdelovanje galanterijske robe, kože slabšega sortimenta in slabše rase pa dajejo tovarnam, ki jih predelujejo v masčeno usnje, to je predvsem za opanke.

Ustvarjeni so vsi pogoji za razvoj velike in močne usnjarske industrije za predelavo svinjskih kož. Zato je dolžnost naših množičnih organizacij, da store na terenu vse, da bo zajetih za potrebe naše industrije čim več svinjskih kož.

sestoji iz petih ljudi, katerih plače segajo do 4000 din. Režijski stroški znašajo tako nad 40%, kar je skrajno pretirano. Menza posluje z lepim dobičkom in je imela n. pr. v preteklem mesecu prebitka 25.030 din. V teku lanskega leta pa se ji je nabral v gotovini in materialu 196.368 din viška. Kljub finančni moči pa menza ni ničesar pokrenila za nakup blaga v jeseni, temveč se je opirala zgolj na dobavo racioniranih živil. Poleg tega plačuje menza najvišje najemnino 7000 din, da s to vsoto krije druge stroške Delavskega doma.

Železničarska menza ima sicer 20% režijskih stroškov, kar še nekam gre. Kakšna je hrana, pa najdemo najboljši odgovor v tem, da ima menza v dobrem letu obstoja 140.000 din čistega dobička. Samo na mesec november odpade 39.000 din čistega dobička. Zalog hrane pa menza sploh nima.

Menza pri »Slonu« dela z nad 40% režijo in je v mesecu novembru tudi izkazala prebitok 15.000 din. Razdelitev dela je zelo slabo organizirana.

Primer slabega gospodarstva je tudi menza v Franciskanski ulici. Živi od dne do dne, je brez vsakršnih zalog, knjigovodstvo nesistematično, nepregledno.

So sicer menze, nekatere obratne kuhinje, kjer prihaja do izraza skrb upravnega osebjia do svojih abonentov, vendar so to redki primeri. Kot primer menze, ki se zelo trudi, da bi dosegla svoj polni pomen in ki je na tej poti dosegla lep napredek, lahko služi četrta ljudska menza v Šiški.

Novo ustanovljeno mestno gostinsko podjetje ima nalogo, da poveže glavne javne menze v enoten sklop, ukine samostojne ekonomate po menzah, s čimer bo ogromno pridoblenega na režijskih stroških in kadrih. Čim se bo to izvedlo, se bodo menze kategorizirale v načinu pripravljanih jedil. Novo ustanovljeno podjetje se je tesno naslonilo na mestno klavnico in na mestno prehranjevalno podjetje »Preskrba«, katerih se bo posluževalo za dobavo vsega, kar je možno zasedi v tem času. V pomoč temu podjetju, ki je postavljeno na nepridobitno bazo s popolnoma jasnim ciljem, bo v pomoč svet državljanov, ki se bo organiziral iz abonentov samih.

Da se vprašanje naše javne prehrane čimprej pravilno reši, se naprošajo organizacije, kakor tudi interesi sami, da pošiljajo predloge za izboljšanje na upravo mestnih gostinskih podjetij, Beethovnova 7/II, kamor naj se dostavijo tudi eventualne pritožbe. Lesar Jože.

V tekmovanju »Za priključitev Julijske krajine k FLRJ« je bilo proglašanih mnogo udarnikov

V tromesečnem tekmovanju »Za priključitev Julijske krajine k FLRJ« je bilo na obeh bazah v Idriji, Postojni, Kopru in Il. Bistrici proglašanih 11 delavcev za udarnike. Uradniški naslov je tudi dobilo 6 delavcev na žagi Sikla v Postojni.

FIZKULTURA

Najdaljši smučarski skoki v letošnji sezoni

Planica, 5. januarja. Včeraj so se naši najboljši smučarski skakalci prvič povzpeli na 65-metrske skakalnice v Planici in v treningu dosegli najboljše letošnje rezultate. Naši skakalci se vneto pripravljajo za mednarodni planiški teden ter državno in slovensko prvenstvo v skokih, kjer nameravajo na vsak način izboljšati lanskoletni povojni rekord. Do sedaj so trenirali samo na 25 m in 45 m skakalnici.

Tekme v slalomu in veleslalomu na Črnem vrhu

Jesenisko FD »Gregorčič« je zopet pridobil smučarske tekme, in sicer v slalomu, na katerih je nastopilo 13 članov, 14 članov iz JA ter tekmovalci iz Trčiča, Ljubljane, Škofje Loke in Rateč. Na isti progi kot članice (1200 m s 25 vrticami in 300 m višinske razlike) je tekmovalo tudi 7 mladincev. Med mladinci je bil prvi Bančar Cvetko v času 1,20, drugi Gorše Jože in Jelen Cvetko, oba 1,25, četrti Hafner St. Med članicami je zmagala Praček Lojzka (FD »Gregorčič«) 1,58, druga je bila Pra-

ček Anica (Gregorčič) 3,13. Na težki in strmi progi so se pomerili naši najboljši tekmovalci v slalomu, ki je ena najtežjih in tehnično najbolj izpopolnjenih smučarskih disciplin. Zmagal je lanskoletni državni prvak Lukanc Matevž iz Trčiča. Drugi je bil Zupan Franc (Gr.) v času 1,04, 3. Hladnik (Enotnost, Lj.) v času 1,07, 4. Koblar Slavko (Gr., Jesenice), v času 1,09, 5. Praček Marjan 1,11, 6. Lukanc Slavko, 7. Kumer Janko (oba Trčič), 8. Mrak Franc, 9. Urban St. in 10. Puklič Ivan (vsi »Gregorčič«).

Tekme v smuku v Ratečah in v teku na Jesenicah

V soboto je FD Rateče-Planica pridobil tekmovalce v smuku na 3 km dolgi progi, katerega je bilo poleg 9 članov udeležilo tudi večje število mladincev. Med člani je zmagal Žerjav Emil v času 1,29, sledijo Kerštin Andrej 2,05, 3. Rožič Janez 2,27, 4. Mežik Jože 2,33, 5. Rožič Andrej 2,51. Tudi rezultati mladincev, ki so tekmovali na isti progi, so odlični: 1. Mlinar Alojz 2,28, 2. Mežik Andrej 2,30, 3. Oswald Jože 2,50, 4. Makovec Tone 4,15. Teren je bil zelo ugoden in tudi tekmovalci so bili dobro organizirani. Na Jesenicah je FD »Gregorčič« pri-

redil tekmovalce v smučarskem teku za mladince in pionirje. 17 pionirjev je z vso resnostjo tekmovalo na 500 m dolgi progi. Na cilj so prihajali nekoliko upehani, toda vsi so izjavili, da jim je proga »prekratka«. Med njimi je zmagal Vernik Janez v času 4,26, 2. Leskovar Silvo 4,29, 3. Klemen Danilo 4,33.

Enaindvajset mladincev je tekmovalo na 1400 m dolgi progi. Rezultati so naslednji: 1. Horvat Jože 5,33, 2. Ovsenik Vladimir 5,33, 3. Klemenčič 5,51, 4. Novak Tomaž 5,53.

Državno nogometno prvenstvo

Včeraj so se odigrale zaostale tekme jesenskega državnega nogometnega prvenstva. Največje zanimanje je vladalo za tekmo med »Partizanom«, ki je že osvojil jesensko nogometno prvenstvo, in »Crveno Zvezdo«, ki se bori s »Hajdukom« in »Dinamom« za drugo mesto. Zmagala je proti pričakovanju Crvena Zvezda z rezultatom 4:3 (2:0). To je prvi poraz »Partizana« v državnem nogometnem prvenstvu. Igra je bila silno lepa in zanimiva, saj sestavlja s svojimi igralci obe moštvi večji del beograjske in drž. reprezentance. Gole za »Crveno Zvezdo« sta dala Jezerkić 3 in Djajić 1, za »Partizana« Rupnik in Šerš. Eden je bil avtogol Kašanina. Tekmi, v kateri je »Crvena Zvezda« zaslužen zmagala, je prisostvovala 3500 gledalcev.

V Splitu je »Hajduk« premagal zagrebško »Lokomotivo« z 2:0 (0:0). V prvem polčasu se je »Lokomotiva« uspešno upirala »Hajduku«, ki je v drugem polčasu mnogo bolje zaigral in zaslužen zmagal. Gole sta dala Mrkić in Radovniković.

V Titogradu je »Budučnost« premagala enajstletno subotičsko »Špartako« s 3:0 (1:0). Zmagala »Budučnost« je bila zaslužen.

Tekma med »Ponziano« in »Nafto« v Trstu se bo odigrala danes.

Zagrebski turnir v hockeyu

V soboto se je začel na poledenelih teniških igriščih na »Salati« turnir v hockeyu na ledu. Ljubljano zastopa ekipa FD Edinosti. Zagreb prvak Hrvatske »Mladost«, Beograd igralci »Crvene zvezde« in Varaždin igralci »Tekstilca«.

V soboto sta odigrali tekmo moštvi Varaždina in Zagreba, ki se je končala z neodločenim rezultatom 1:1 (1:0, 0:0, 0:1). Moštvo Varaždina, katerega lepo igro smo opazovali preteklo nedeljo v Ljubljani, je v hitrih in brzih potezih često pošiljalo »puck« (ploščico) proti vratom zagrebškega moštva, katere je branil zelo dober vratar. Tekmovalci so se včeraj zvečer nadaljevali s tekmo med Zagrebom in Ljubljano. Ostale tekme se bodo odigrale danes zvečer.

Sporočilo o začasni uporabi dosedanjih vstopnic, znamk, menic in priznanc ob prejemu nižnjih najemnin

V »Službenem listu FLRJ« št. 105 z dne 27. decembra 1946. leta in št. 106 z dne 31. decembra 1946 sta objavljena zakon o davkih in uredba o začasni tarifi davka na promet proizvodov, ki sta stopila v veljavo 1. januarja 1947. S tem v zvezi so izgubile veljavo odgovarjajoče odredbe starega zakona o takсах.

Namesto dosedanjih taks na vstopnice za zabavne prireditve, na potrdila o plačilu stanovanjskih najemnin in zakupnin glede drugih nepremičnin, na menice in druga posojila — je po novi začasni tarifi davka na promet proizvodov predpisano plačilo davka na promet in to z uporabo davčnih znamk in davčnih papirjev v zneskih, ki so predvideni z novo tarifo.

Ker novi davčni papirji in znamke še niso v prometu, bodo glede na naprej določenih davčnih predmetov začasno uporabljali obstoječe taksne papirje in znamke: vstopnice, menice, koleke (namesto davčnih) in taksne priznanice o prejemu stanovanjskih najemnin. Kjer je davek po novi tarifi različen od dosedanjega zneska takse, bo prilepljen in učen na obstoječe taksne papirje določen znesek kolekov,

in sicer samo razlika od dosedanje takse do višine davka po novi tarifi. Nova začasna tarifa davka na promet proizvodov je objavljena v dodatku k »Službenemu listu FLRJ« št. 106-46 in je dobila obvezno moč 1. januarja 1947. Glede naprej omenjenih predmetov veljajo tarifne številke: 1, 6, 7 in 8 tarife »B« (davek na promet s storitvami). Odstotek davka na vstopnice je ostal isti, kakor tudi odstotek dosedanje takse (23%).

Posebje sporočamo: Sedenji koleki veljajo še naprej kot plačilno sredstvo glede taks. Pogodbe o zakupu poslopij in drugih nepremičnin niso podvržene nobeni taksi ali davku, ker je treba odgovarjajoči davek plačati ob priliki sprejema zakupnine. Tako po starem zakonu o takсах ni treba plačati pri pogodbah o nabavih, sklenjenih po 1. januarju 1947 niti po priznancih in računih, izdanih po tem dnevu v zvezi s to pogodbo, ker so te davkatve zajete z novimi davčnimi stopnjami pri davku na promet s proizvodi. Dopolnilna prenosna taksa je ukinjena s 1. januarjem 1947. Iz ministrstva financ FLRJ št. 5, 16390 z dne 31. decembra 1946.

OBVESTILA

Postranska zaposlitev upokoencev

Z novim zakonom o ugotovitvi pravice do pokojnine in o upokojitvi državnih uslužbenec z dne 16. novembra 1946 (Ur. list FLRJ št. 93 z dne 19. XI. 1946) so bili znatno spremenjeni tudi predpisi o dohodkih, ki jih prejema državnih upokoencev od svoje postranske zaposlitve. Po novih določilih sme osebnih upokoencev prejemati samo toliko dohodkov od postranske službene zaposlitve, da skupni dohodek (to je pokojnina in dohodek od postranske službe) ne presega njegove pokojninske osnove, od katere mu je bila odmerjena pokojnina. Če kosmati postranski dohodek od službe presega njegovo pokojninsko osnovo (t. j. temeljni znesek, od katerega se odmerja osebnaj pokojnina v odstotkih — oziroma se na službeno dobo dotičnika), se mu ustavi izplačevanje pokojnine v celoti, če pa je postranski službeni dohodek nižji od pokojninske osnove, se mu izplačuje od pokojnine samo razlika med pokojninsko osnovo in postranskim dohodkom, tako da dobi iz obeh virov skupaj največ znesek, ki je enak pokojninski osnovi.

Na te predpise so vsi prizadeti osebnaj upokoencev, ki so zaposleni v kakršni koli službi, opozarjajo, ker se bo postopalo po tem določilu že od 1. decembra 1946 dalje. Vsak postranski dohodek, zlasti če vsak dohodek od službene zaposlitve se mora vselej takoj javiti izplačilni blaginji, da bo mogla v smislu navedenih določil izplačevanje pokojnine ustrezno znižati, oziroma sploh ustaviti. Proti upokoencem, ki bi take prijave ne vložili, se bodo uporabile kazenske sankcije.

Rodbinski upokoencev, to so osebe, ki

OPOZORILO

o zvišanju davka na poslovni promet in cenah v prodaji na debelo in drobno S 1. januarjem 1947 je prišel veljati novi zakon o davku na promet proizvodov (poslovnem davku) a tarifo, ki vsebuje nove deloma zvišana postavke tega davka.

Proizvajalci in dobavitelji bodo morali v svojih računih trgovcem na debelo in drobno zaračunavati novo, višjo postavko tega davka.

Zaradi tega poviška se cene v prodaji na debelo in na drobno ne smejo povišati. Vali trgovci na debelo in na drobno morajo prodajati tako blago po dosedanjih cenah. Povišek davka pa gre na breme njihovega zaslužka. Podrobnejša določila o tem znižanju trgovskih zaslužkov bodo objavljena.

TELEFONI ZA SPREJEM TELEGRAMOV NA KREDIT

Poštna direkcija objavlja telefonskim naročnikom, da se sprejemajo po telefonu telegrami na kredit v Ljubljani na št. 41-86 in 41-87, v Mariboru na št. 32-53 in 32-54, na Bledu na št. 301, v Celju na št. 275, na Jesenicah na št. 201, v Kranju na št. 107, v M. Soboti na št. 97 v Ptuj na št. 121 in v Radovljici na št. 329. Ostale pošte bodo obvestile telefonske naročnike svojega področja na način, ki je v dotičnem kraju običajen.

VEČERNA GIMNAZIJA

Na pobudo sindikalne in mladinske organizacije se je ustanovila v Ljubljani večerna gimnazija za vse tiste, ki so vključeni v delovni proces in nimajo prilike obiskovati rednih šol da bi izpopolnili svoje znanje.

Šola bo v poslojpu II. državne moške gimnazije v Ljubljani. Sv. Jakoba trg 1. Ponek se bo vršil štirikrat tedensko (ponedeljek, torek, četrtek in petek) od 19. do 22. ure. Šolsko leto bo trajalo 5 mesecev, t. j. od 13. januarja do 15. junija 1947. Po tečaju bodo obiskovalci delali izpite in prejeli spričevala. Vpisnina znaša din 20, prispevek za učila in vzdrževanje pa din 100 mesečno. Vpisovanje se bo vršilo 6., 7. in 8. januarja 1947 od 17. do 20. ure v pisarni II. moške državne gimnazije v Ljubljani, Sv. Jakoba trg 1/I. K vpisu mora vsakdo

Iščemo

Uprava gradnje Mladinske proge potrebuje večje število gradbenih inženirjev, hidrotehnikov, tehnikov, geometrov, risarjev, računskih, ekonomskih, komercialnih, intendantskih uradnikov, kalkulantov, poslovodij, nadzornikov, mizarjev, kovačev, ključavničarjev in mehanikov.

Reflektanti naj takoj napravijo vloge za sprejem Upravi gradnje. Oženjenim bo preskrbljeno življenje na terenu z družino.

Uprava gradnje Mladinske proge, Bukinje.

ALOJZIJ NOVAK

upok. mestni policijski stražnik in gostilničar

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, 7. januarja, ob 15. uri izpred mrtvašnice Moške bolnišnice na novomeško pokopališče.

Novo mesto, Račna, Stična, Jesenice, Zalog, Semič 5. I. 1947.

Zalujoči:

Marija Novak, žena, z otroki in ostalo sorodstvo.

prejemajo rodbinsko pokojnino po pokojnem možu, očetu, materi ali otrokih, ki so bili aktivni ali upokoenci državnih uslužbenec, pa izgube rodbinsko pokojnino z vstopom v državno službo, dokler ta služba traja. Če so pa zaposleni v kakšni nepravilni službi, se jim ustavi izplačevanje rodbinske pokojnine, če je kosmati dohodek od postranske službe večji od zneska njihove kosmate pokojnine, zvišane za 50%. Če je tak postranski dohodek manjši od navedenega zneska, se jim izplačuje samo razlika med tem zneskom in dohodkom od postranske nepravilne službe.

Glede prejemanja drugih postranskih dohodkov, ki ne izvirajo od službene zaposlitve (to so n. pr. dohodki od nepremičnega ali premičnega premoženja, od samostojnega dela, od obresti itd.), pa velja še nadalje načelo, da smejo državni upokoenci prejemati poleg svoje pokojnine še tolikšen dohodek, da s pokojnino vred ne presega zneska 5000 din na mesec. Če je vsota skupnega dohodka višja od 5000 din, se jim pokojnina zniža za toliko, da obenem s takim postranskim dohodkom ne presega vsote 5000 din na mesec. Ponoviti pa je treba, da to določilo (38. člen cit. zakona) velja za vse druge dohodke razen prejemkov iz službene razmerja.

Tudi pravkar navedene dohodke morajo državni upokoenci takoj prijaviti izplačilni blaginji, da jim bo mogla po potrebi znižati oziroma sploh ustaviti pokojnino. Tudi za neizvršitev te dolžnosti so določene stroge kazenske mere. Zato se opozarjajo vsi upokoenci, naj se v vsem ravnanju natančno po predpisih uvodnega navedenega zakona. — Iz ministrstva za finance LRS.

PRESKRBA

ZADRUGE IN TRGOVCI, POZOR!

Pozivamo vse zadruge in trgovce iz okrajev Maribor-mesto, Maribor-okolica in Slovenska Bistrica, da se zgledajo pri Navodni Maribor, Cankarjeva ulica 3, v svrhu nabave blaga za mesec januar 1947, in sicer po naslednjem vrstnem redu: ponedeljek 6. jan. vse zadruge; torek 7. jan. vsi trgovci. — Navod Maribor.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje 569 m — 449 m

DNEVNI SPORED ZA PONEDELJEK 6. I.

6.30 Koračnica. Dnevni spored. Iz naših časopisov — 6.45 Zabavna glasba — 7 Radijski koledar — 7.05 Jutranji koncert — 7.30 Napoved časa, vesti in objave — 7.45 Pesni jugoslovanskih narodov — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.45 G. Rossini: Viljem Tell — uvertura — 13 Laha glasba, mali oglasi in objave — 13.15 Pojo slavni peveci — 13.30 Zbiranje svinjskih kož — 13.45 Straussovi valčki — 14 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s Sovjetsko zvezo (16 lekelja) — 14.20 Ruske narodne pesmi — 14.30 Napoved časa in poročila — 14.45 Slovenske narodne pesmi — 18 Radijski dnevnik — 18.15 O. Nedbal: Od pravilice do pravilice — 18.30 Indijska mladina se bori

Podjetje za elektrifikacijo zapada, Zagreb, Gunduličeva 32/I.

Natečaj

Podjetje za elektrifikacijo zapada, Zagreb, priredi od 15. t. m. dalje tečaj za poenoteno knjigovodstvo. Vsi reflektanti, ki morajo biti državljani FLRJ, se pozivajo, da predložijo lastnoročno napisane prošnje od 5. do 10. t. m. pri gornjem podjetju v Zagrebu, Gunduličeva 32/I, soba 118.

Prošnji mora biti priloženo potrdilo o volivni pravici. Starostna meja je od 18—45 let. Zazeleno je znanje knjigovodstva. Stroški tečaja gredo v breme podjetja. Reflektanti se morajo obvezati, da bodo po uspešno dovršenem tečaju prejeli namestitve na mestih, ki jim jih bo odredilo podjetje.

Kavarna „Slon“, dnevno koncert od 17.-19. ure, 20.-24. ure

TE DNI SO IZŠLA V ZALOŽBI

»MLADINSKE KNJIGE«

naslednja dela:

Ribičič - Trpin: ČRNI MUC VASUJE.

Razkošna slikanica v večbarvnem tisku. Tiskana na brezlesnem papirju 60.— dinarjev. Tiskana na brezlesnem kartonu 95.— dinarjev.

Jules Verne: POTOVANJE V SREDINO ZEMLJE.

Kartonirana 35.—, vezana 56.— dinarjev.

Jack London: Z JUŽNEGA MORJA.

Kartonirana 30.—, vezana 45.— dinarjev.

Dele - Čukovski: ROBINZON.

Kartonirana 50.—, vezana 65.— dinarjev.

V. Kaverin: DVA KAPITANA.

Trdo vezani izvodi po 132.— dinarjev zopet na zalogi.

Glavni urednik: Ivan Bratko, Ljubljana, Kopitarjeva 6. Naslov uredništva, uprave in tiskarne »Ljudske pravice«: Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 23-61 do 23-65. Štev. ček. računa 16.690. — Telef. št. za naročnike »Ljudske pravice«: 30-30. Miklošičeva cesta 5. — Telefonska številka oglasnega oddelka 36-85.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

LJUBLJANA

Drama

Ponedeljek, 6. jan., ob 19.30: Molière-Vidmar: »Učene ženske«. Izven.

Sreda, 8. jan., ob 19.30: Križar: »Gospoda Glembojevi«. Red Sreda.

Četrtek, 9. jan., ob 15.30: Sestakov-Smasek: »Veliko potovanje«. Zaključena predstava za šolsko mladino.

Petek, 10. jan., ob 19.30: O'Neill: »Ana Christie«. Red K.

Sobota, 11. jan., ob 19.30: Križar: »Gospoda Glembojevi«. Red D.

Nedelja, 12. jan., ob 14.30: Sestakov-Smasek: »Veliko potovanje«. Predstava za otroke Izven.

Ob 19.30: Molière-Vidmar: »Učene ženske«. Izven. Znižane cene.

Obištevno opozarjamo, da odpade zaradi tehničnih ovir današnja popoldanska predstava »Velike puntarije«.

Opera

Ponedeljek, 6. jan., ob 19.30: Puccini: »La Bohème«. Red M.

Opera, danes. Puccini: »La Bohème«: v štirih slikah, prevedel N. Stritof. Zasedba: Rudolf, pesnik — J. Lipušček; Marcel, slikar — S. Smekolj; Schaunard, glasbenik — F. Langus; Collin, filozof — E. Lupše; Mimì — V. Bukovec; Musette — M. Padkova; Benoit, hišni gospodar — L. Korošec; Alcibiade — L. Korošec; Parpignol — S. Strkelj. Dirigent: Dr. D. Svára. Režiser: H. Leskovec. Scenarist: ing. E. Franz. Vojda zbora: J. Hanc. Načrti kostumov: D. Kačarjeva. — Za red M.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 6. januarja ob 20.15: B. Nušič: »Ujele«.

Sobota, 11. januarja ob 20.15: B. Krefl: »Celjski grofje«. Govorjenje okroglega ljudskega gledališča Celje.

Nedelja, 12. januarja ob 15: B. Krefl: »Celjski grofje«. Govorjenje okroglega ljudskega gledališča Celje. — Ob 20.15: B. Nušič: »Ujele«.

V MARIBORU

Ponedeljek, 6. januarja ob 14.30: I. Potrč: »Krofova kmetija«. Izven.

Ob 19.30: Fran Zizek: »Miklova Zala«. Izven.

Torek, 7. januarja: Zaprt.

Sreda, 8. januarja ob 20. uri: Verdi: »Traviata«. V vlogi Violete — Erna Križar.

Četrtek, 9. januarja ob 19. uri: Wajljoki: »Žene na Niskavuoriju«. V vlogi Ilone — Branka Verdonik Rnsbergerjeva. — Red LMS — 1.

Petek, 10. januarja ob 15. uri: Gogolj: »Zemlja«. Red LMS — 2.

Sobota, 11. januarja ob 20. uri: Wajljoki: »Žene na Niskavuoriju«. V vlogi Ilone — Meta Purgljeva. Izven.

Nedelja, 12. januarja ob 15. uri: Danilo Gorinšek: »Rdeča kapica«. Premiera. — Izven.

Ob 19.30: Fran Zizek: »Miklova Zala«. — Izven.

za svobodo — 18.45 Operetna glasba — 19.15 Napoved časa in poročila — 19.30 Iz Ehrenburgove knjige »O filmu« bere Jože Tiran — 19.45 Igra kitarist Karol Hladky — 20. V d'Indy: Simfonija za orkester in klavir — M. Ravel: Daphnis in Chloë — baletna sni — 20.40 Valvasorjevo »Berilo« bere prof. Mirko Rupel — 21 Violinski koncert Karla Rupla, pri klavirju spremlja Pavel Sivla — 21.30 Laha glasba — 22 Prenos vesti Zvezne postaje iz Beograda — 22.15 Iz del O. Respihija.